

DIVADELNÍ TŘEBÍČ 3

ZPRAVODAJ IX. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO A HUDEBNÍHO DIVADLA

KVĚTEN 2000

HRONOV 2000

Letošní ročník Jiráskova Hronova je jubilejní. Zajímalo by mě, jak obtížně se bude letos na Hronov probíjovat?

Začnu úplně z jiného konce. Letošní ročník má naprosto výjimečnou koncepci. V Čechách ani na Moravě ještě nikdy nebyl oficiální festival mezinárodní nevládní organizace AITA/IATA. Takže i když na Hronově bude letos méně českých a moravských souborů, jak to na mezinárodních festivalech bývá, na druhé straně je to výjimečná příležitost pro české a moravské divadelníky a je to zároveň pro ně dárek.

Jaké bude zastoupení souborů českých a moravských?

Rozsah Hronova bude obvyklých 20 inscenací. Tedy zhruba 40 představení - plus minus - bereme-li v úvahu, že dětská a loutkářská představení jsou malá, krátká, místo jedné inscenace se mohou v bloku objevit i dvě. Model je 10 a 10. Ze zahraničí přijede celkem 8 souborů. Pro české zbývá v podstatě 10 míst. Nenaplníme asi oněch 20 souborů, a to z technických důvodů. Přece jenom u zahraničních souborů je potřeba větší čas na přípravu, především pro techniku v divadle.

Nicméně z 10 českých souborů zůstanou zachovány nominace z národních přehlídek, které mají právo nominovat, t.j. počínaje Krakonošovým divadelním podzimem, přes Rakovnickou Popleku, dvě nominace z Divadelní Třebíče, Šrámkův Písek, Loutkářskou Chrudim, Dětskou scénu, Wolkrův Prostějov.

Stávalo se, že na Hronově mimo program vystupovaly ještě další soubory např. v parku, ale i jinde. Je možné, aby se některý soubor prezentoval takto v průběhu letošního Jiráskova Hronova mimo hlavní program?

Samořejmě. Každá přehlídka, pokud na to má nějaký časový prostor (Třebíč není úplně ten správný příklad) má tzv. open program. Je tedy možné, aby se soubor, samozřejmě na vlastní náklady, přijel prezentovat s čímkoliv. Nemůže tedy počítat, že se v normální hrací době dostane do

Lázňovská s brky

Jiráskova divadla, ale může počítat se scénou v parku, může počítat s prostorem na náměstí. Chceme vyzvat soubory, které byly a jsou vybrány mají-li něco, ať přijedou ještě s dalšími věcmi, které by mohly prezentovat. Samozřejmě těch věcí, které jsou typu pouličního divadla není u nás mnoho. Mně se moc líbí idea Evy Tálské, že by se v Hronově mělo hrát všude u kašny, v parku, před hospodami, ale je to taková trošku nerealistická představa, protože není ji čím naplnit. Ale ano. Mohlo by to tak být. Že by se z Hronova stal český Avignon, protože samotný Avignon nemá jinou koncepci než že se tam to divadlo hraje všude. Od scény až po park na náměstí.

Zajímalo by mě, jaké zahraniční soubory byly vybrány a na základě jakého klíče?

Jde o festival Středoevropské sekce. Středoevropská sekce je odpadkový koš. Evropa má 3 sekce. Tj. kdo se nevešel do sekce s latinskou kulturou tzn. Itálie, Španělsko, Francie a kdo se nevešel do sekce severských zemí, která je velmi

uzavřená, od Finska po Faerské ostrovy, které dohromady mají jeden společný jazyk vytvořený uměle, jakýsi severský.....Pokud se nevešel do těch dvou sekcí neměl jinou možnost, než jít do Středoevropské sekce. Ve Středoevropské sekci, která není vymezena geograficky, t.j. Střední Evropou, pak by tam mohlo být Německo, Rakousko, Česko, Slovensko. Je otázka jestli Rusko je Střední Evropa, takže v současné době je tam od Irska po Gruzii přes Kypr, Izrael, Anglii..... je to v současné době největší sekce a velmi různorodá z hlediska složení, z hlediska tradic, z hlediska úrovně včetně amatérského divadla. My jsme si, jako čeští pořadatelé vymínili něco, co tak nebývá úplně zvykem. Chceme respektovat to, že Hronov od počátku - tedy od roku 1931 - byl výběrovým festivalem, kde se prezentovaly nejlepší skupiny. Nechtěli jsme udělat to, že kdo se přihlásí ze zahraničí, tak bude na přehlídce. Protože někdy bývá snahou pořadatelů, aby byla účast souborů ze zahraničí co největší. My jsme si řekli, že to není náš cíl. Že ano, chceme, aby se tam prezentovaly země, které budou přihlášeny, ale jenom pokud budou mít jaksi srovnatelnou divadelní kvalitu, nebo pokud budou mít něco, co budeme považovat za přínos pro české amatérské divadlo. Takže jsme stanovili podmínku, že každá z těch 16 členských zemí může dát 3 návrhy, k tomu videokazetu, dokumentaci a z toho pak vybereme a dopustili jsme se i toho, co nebývá zvykem, že jsme prostě něco odmítli. Např. Rakušaní nabídli jenom jednu inscenaci, nám se nezdála právě odpovídající, vyhovující svou úrovní a řekli jsme ne. Omluvili jsme se a řekli jsme - je nám líto, měli byste velké problémy, protože český divák by opravdu nechápal, proč se má na něco takového dívat.

Jaké inscenace např. uvidíme?

Určitě všechny se nedají vyjmenovat, protože každá z těch osmi má něco zajímavého. Některé přinášejí zajímavé dramaturgické počiny neboť jde o inscenaci nebo dramatizaci textů, které u nás nejsou známy nebo jsou velmi málo frekventovány. Každá inscenace má něco zajímavého z hlediska inscenačního záměru, z hlediska ztvárnění i z hlediska herectví, protože jistě existují odlišnosti a každá přinese něco,

pokr. na str. 3

**Blanenské divadlo,
soubor Klubu Zeus a
KSMB Blansko**

Jiří Suchý - Ferdinand Havlík

ELEKTRICKÁ PUMA

Už z doby dřívější známe oblibu inscenování semaforových textů blanenského souboru, jeho schopnosti pěvecké i v uplatnění slovních a situačních vtipů. Tentokrát si zvolili nejucelenější Suchého hru Elektrická puma, s níž se úspěšně potkali už zhruba před šestnácti lety. Nutno však předeslat, že ne všechno se tentokrát podařilo tak dobře, jako tehdy.

Z rámce bezdomovců je rozehrávána další rovina - závažný příběh o elektrické pumě a banální o škrcení otrokyně a z prolínání a konfrontace toho všeho dospívá předloha prostřednictvím humoru a písni k řešení etické otázky, zda svrhnout pumu a zabít jiné, či zabít sebe, k řešení odpovědnosti za smrt. V inscenaci blanenských se tohle všechno ale jaksi zamlžuje. Je to dáno především tím, že hlavní postavy nejsou výraznými a nezaměnitelnými typy nesoucími si svá témata - naopak, jsou v lecčems zaměnitelné a také některé repliky si oproti předloze vzájemně prohodily. Často jsou nezřetelné také přechody mezi jednotlivými příběhy - někde jsou částečně řešeny výtvarně, ale herecky nikoliv. Pro diváka se tak vytrácí napětí mezi základním osudem člověka hrajícího příběh a příběhem samotným a přestává se přesně orientovat. Tím i ona vážná nota obsažená ve hře a začínající kdesi u mravenců (u odpovědnosti za jejich zabití) je oslabena a vše plyne jaksi v pohodě dál až k závěru, kdy Suchý nechává pumu vybuchnout, zatímco režisér Jiří Polášek v této inscenaci nikoliv. Poslání hry tak nemůže vynít naplno.

A ještě jedna důležitá věc oslabuje vyznění celku. Nemáme pocit, jakoby všechno vznikalo právě teď a tady, chybí ona hravost, pohrávání si s jednotlivostmi tolik důležité pro semaforickou poetiku. Snad jen někde nás potěšilo dobré „uplacirování“ slovních vtipů, včetně některých jemných zdařilých aktualizací (viz NATO či Dostál). Pokud se týká hudební stránky - zatímco u Semaforu písně vyrůstají z příběhu, zde jsou jen jeho určitým doplňkem, který nemůže mít ani vysvětlující funkci, protože textům není rozumět. Technika prostě tentokrát poněkud „převálcovala“ pěvecký projev. Žánr inscenace se tak posouvá spíše k text-appealu, férii, besídce než aby byl muzikálem.

Výprava i kostýmy obsahují všechny charakteristické prvky Poláškovy scénografického stylu.

Výprava ve vztahu k režii umožňuje více žánr než místopis inscenace. Celý prostor i stylizované kostýmy hýří živými barvami, které rozvíjí černý horizont. Režiuje se reliéfně v prostoru mezi portály na pozadí živé kapely. Horizontem je zde vlastně prostorová koláž sestavená z různých kontrastních materiálových prvků. Variabilním prvkem scény jsou tři popelnice, které umožňují proměny a aranžmá herců.

Divadlo Luna Stochov

Jan Antonín Pitínský

POKOJÍČEK

Není právě snadné vybrat si k jevištnímu ztvárnění některou ze současných českých divadelních her. Tyto texty nelze většinou analyzovat tradičními způsoby a bývá složité nacházet cestu k jejich rozkrytí a následné realizaci. Taková je i Pitínského hra Pokojíček, jejíž některé inscenace prokázaly její realizo-

vatelnost na jevišti, nicméně cesta k hledání a nalezení odpovídajících výrazových prostředků není nikterak snadná. Proto je rozhodně třeba ocenit odvahu Divadla Luna pokusit se o inscenaci Pokojíčku v režii Luboše Fleischmanna.

Pokojíček je modelová hra, která se v závěrečné části poněkud láme. Je třeba, aby si inscenátoři nejprve zřetelně vyložili závěr, k němuž chtějí dospět a podle toho pak budovali celek inscenace, jednotlivé situace. Je třeba najít a divákovi zřetelně nabídnout inscenační klíč. Luna se o to snaží, ale volí prostředky psychologického realismu, který se této hře vzpírá. Bylo by třeba hrát názor na postavy, jejich postoje k situaci a nikoliv prožívat. Hra vyžaduje výsostně stylizovat, vytvářet umělou skutečnost, pracovat s iracionální symbolikou.... Musí být zřetelný postoj všech postav k ústřední symbolické situaci, která je od počátku nastolena - k tomu, že dcera Marie je pět let zavřená v pokojíčku a s nikým nemluví.

Přestože je nám v podstatě jasné, že tato hra o nekomunikaci a prázdnotě, při použití výše zmíněných postupů psychologického realismu pro diváka jako jevištní celek nefunguje, nevzniká napětí, s výjimkou několika málo situací (jmenujme příchod Viktora a trapné ticho při posezení s rodiči nebo vstup Marie do pokoje). V závěru pak, kdy by nás mělo mrazit, kdy se ukazuje, že se rodiče k mrtvým dětem chovají stejně, jako se ony předtím začaly chovat k nim, při využití výše zmíněného psychologizování sledujeme pouze pokus o obranu

smíchem až k jakémusi šilenství, které nás příliš nezasáhne.

Pokud se týče výtvarné stránky inscenace, tak záměrně naturalistická dekorace pokoje se nepříliš přesně kryla s výše zmíněnou režijní koncepcí.

Přes všechny nedostatky je třeba zásadně ocenit hledačské úsilí souboru, jeho snahu o cestu k pro něj novým výrazovým prostředkům.

Divadlo Dostavník Přerov

Josef Kainar - Ivan Němeček

PERLY HODŽI NASREDINA

Divadelní soubor Dostavník z Přerova se už delší dobu zabývá hudebním divadlem. Včerejší představení Plešákovy a posléze Kolaříkovy úpravy Kainarova Nasredina s hudbou Ivana Němečka a v režii Vlasty Hartlové j.h. bylo důkazem, že je pro tento druh divadla dobře vybaven. Poslední úprava předlohu zjednodušila, aby odpovídala hereckým schopnostem souboru a mířila přímočaře a jednoduše k cíli. Náznakové dekorace s prvky orientu a rokoka (šikovný nápad s lepoprelem) naladily diváka do pohodové pohádkové nálady. Podobně působily mírně historické a pastelově laděné kostýmy. Vůbec nevadil exkurs do různých žánrů, neboť vše bylo sjednoceno postavou Nasredina tak, jak si s ní její představitel Zdeněk Hilbert poradil. Sledovali jsme jakousi koláž, jakési jeho listování svým životem, které začínalo a končilo v nebi, odkud měl možnost kdykoliv se vrátit na zem. Pokud se rýsovala přílišná vážnost poslání, dokázal se poušmát sám nad sebou a svým konáním a vrátit vše do roviny velmi příjemné komunikace s divákem. Dokáže mísit vážno se sebeironií, nepostrádá hravost a velmi dobře zpívá. Snad jen závěrečné umírání Nasredina v náručí jeho ženy je poněkud melodramatické. Naštěstí se zjevuje anděl, který šťastně vrací do hry mírný nadhled.

Zdatnými partnery na jevišti jsou představiteli Nasredina Vratislav Lukeš jako Timur Veliký a Božena Weiglová v postavě Timurovy první ženy. Především mezi nimi vznikaly nádherné situace. Za všechny připomeňme tu, kdy Nasredin s Timurem pili víno, Timur zahrál nepodařeně píseň a následoval Nasredinův přípitek na umění.

Hudební, pěvecká a pohybová stránka včerejšího představení byla zvládnutá a působila příjemně. Hercům i v písni bylo dobře rozumět, takže jsme si mohli vychutnat celek se vším všudy - tak jak nám byl nabízen nejen jako jednoduchý jevištní tvar, ale jako sympatické přátelské setkání členů souboru vzájemně a především s námi diváky.

Na základě interních debat poroty zaznamenala a zformulovala A.Exnarová

NÁŠ ROZHOVOR

s Lubošem Fleischmannem, režisérem Divadla LUNA Stochov

Ve včerejším Zpravodaji bylo Divadlo LUNA omylem přemístěno do Tachova. Posléze bylo zjištěno, že zmíněnou chybu má na svědomí počítač, který i nadále zatvrzele nahrazoval Stochov Tachovem. Díky spojenému úsilí se podařilo počítač zkrotit. Omluvu redakce přijal pan Fleischmann s nebyvalou noblesou a nadhledem a odpověděl i na několik otázek.

Kde vlastně Stochov leží?

Stochov je 13 km od Kladna směrem na Rakovník, 3 km od Lán, sídla našeho prezidenta.

Vás soubor vystupuje na národní přehlídce poprvé?

Ne. V roce 1998 jsme byli na Šrámkově Písku s Prévertovou hříčkou Roura k rouře pasuje. V roce 1997 jsme byli prvními náhradníky pro Divadelní Třebíč. Hráli jsme dramatizaci povídek Franze Kafky pod názvem On a oni aneb Může to potkat i vás.

Podle vaší dramaturgie se dá soudit, že máte na divadlo vyhraněné názory.

Ano, je to do jisté míry dáno i tím, že jsem asi 4 roky působil v Divadle AHA! v Lysé nad Labem a leccemu jsem se od Mirka Pokorného přiučil a nakazil - v tom správném slova smyslu.

Jak jste se dostal ze Stochova právě do Lysé nad Labem?

Do Lysé jsem dojížděl. V té době jsem pracoval v Praze, takže tím to bylo trochu jednodušší.

Kolik inscenací nastudujete v průběhu sezóny?

Dříve jsme dělali jednu inscenaci v sezóně, nyní je to už z časových důvodů obtížnější, protože Nataša Gáčová studuje třetím rokem herectví na DAMU a toho času má už čím dál méně. Další člen, Petr Nejedlý, dojíždí z Prahy a vzhledem k tomu, že jsem s ním naprosto spokojen, chtěl bych, aby s námi hrál i v dalších hrách. Takže zkoušení bude ještě obtížnější. I ostatní členové souboru jsou čím dál více zaměstnáni a já je přesto nechci ztratit, protože je mám všechny hrozně rád.

Kde jste objevili Pitínského hru?

My jsme k tomu přišli tak, že mi kamarád půjčil knihu Pitínského textů a já jsem si Pokojíček přečetl a okamžitě jsem usoudil, že je to ono - ať si pan Pitínský myslí o své hře cokoliv. On nás snad uvidí v červnu v Divadle Na zábradlí v rámci přehlídky II. MB (Apostrof) 99, na což se strašně těším.

Děkujeme za rozhovor a přejeme vše dobré. -sš-

HRONOV 2000

pokračování ze str. 1

alespoň podle mého názoru, čím by mohla zaujmout. Já uvedu jenom skutečně několik příkladů. Např. Rusko, které bude prezentováno Teatrem Na nábrežnoj, které v posledních 20 letech patří k ruské špičce tzv. studiových divadel. Nechci říkat, že jde ryze o amatérské divadlo, protože Rusové to moc nerozlišují a vlastně taková ta ryze amatérská divadla moc v Rusku nejsou. Je to prostě divadlo s profesionálním zázemím, které má profesionální vedení, pracuje s profesionálními režiséry, kteří se střídají podle toho co soubor uvádí. Většina těchto divadel postupně směřuje k profesionalizaci. Režisér, který přijede s inscenací jedné z Malých tragédií Puškinových je Fedor Suchov, který patří ke špičce současného ruského divadla. Inscenační způsob bude zajímavý, protože českému diváku připomene Lud'ka Richtera a jeho vrcholné inscenace. Tím, jak spojuje výrazové možnosti a prostředky činoherního a loutkového divadla, protože jak se střídají živácci a loutky, to samozřejmě poskytuje daleko víc možností než má jenom loutkové divadlo nebo jenom činoherní divadlo. Přitom Fedor Suchov je velmi mladý, určitě nikdy Lud'ka Richtera neviděl a pro něj to bude asi překvapením. Dál bych se zmínila o inscenaci člověka, kterého čeští divadelníci velmi znají, Silvestra Lavrika, který ostatně nastupuje od nové sezony do divadla ve Zlíně. Je to inscenace, která vychází z Hvězdoslavovy poemy Hájkova žena, která má ve slovenské literatuře asi takové kultovní postavení, jako v české literatuře Máchův Máj. On sám o inscenaci říká, myslím si, že je to velmi přesné, že se pokusil rozpustit poezii v jiných uměleckýchruzích. On pracuje s hudbou, s výtvarnem, inscenace je mnohohrstená. Má spoustu významů, které jdou přes jiné druhy. Je to velmi zajímavé. Nestačí pouze první shlédnutí, aby člověk všechno pochopil, vychutnal všechny významy. Velmi se mi líbí, že je to inscenace i velmi zábavná. Získala v Martině cenu za nejlepší inscenaci roku. Další, o které bych se zmínila je inscenace režiséra Václava Špirita, žijícího nyní v Německu. Známe jeho inscenace české z dřívější doby, především s říčanským souborem. Václav Špirit přivezl dramatizaci románu u nás neznámého belgického autora. Inscenace je zajímavá tím, že jde o ztvárnění zajímavé látky, příběh matky a jejího nechtěného dítěte, které měla s americkým vojákem. Hlavním inscenačním prostředkem je herectví. Je to herecké divadlo, takové divadlo máme rádi, já věřím, že to bude určitě zajímavé pro hrnovské diváky.

Zajímalo by mě, jak to bude s překlady? Ne všichni jsou jazykově znalí, nemyslím ruštinu, slovenštinu, ale co němčina, angličtina?

V Hronově zazní všechny jazyky. Němčina, francouzština, dokonce jedno představení bude v litevštině. Pohrávali jsme si s myšlenkou čtecího zařízení nebo že bychom šli na překlady přes sluchátka. Ztroskotalo to jednak na finančních nákladech, ale také na tom, že některá představení nejedou z pevných textů. Nebo jde o texty naprosto neznámé. Když si vezmu litevský text, je to vlastně předloha finského autora, která u nás nebyla přeložena. Jmenuje se Báby, ženy a je to dramatizace litevská. My

bychom museli hledat ještě někoho na litevštinu. Uvědomili jsme si záhy, že v Hronově bude částečně i mezinárodní publikum, proto bychom museli i české texty překládat. Zatím jedinou známou postupující českou inscenací jsou Horničkovi Dva muži v šachu. Toto nesporně literární dílo bychom museli například překládat do angličtiny. Není to otázka jen překladu, ale i autorských práv. Pokusíme se dát proto nějakou širší informaci, jednak v programové brožuře, která bude tentokrát tříjazyčná, jako veškerá propagace Jiráskova Hronova, včetně Zpravodaje a krom toho, co seženeme o inscenacích tak se pokusíme dát českému divákovi v češtině před představením. Nebude to jenom překlad, ale případně i postupy tvorby jednotlivých inscenací. Např. jsme obdrželi z Francie množství materiálů k inscenaci Dandina, kde jsme se dozvěděli, jak celou inscenaci vytvořili prostřednictvím dramatických her, hráli si vlastně na téma té hry, hráli si na jednotlivé postavy, psali jednotlivým postavám fiktivní dopisy atd. Takže tohle všechno chceme přiblížit divákům.

Vyjde k 70. Jiráskovu Hronovu nějaká publikace?

Vyjde Almanach 70 Jiráskových Hronovů a Alois Jirásek, protože je také výročí Jiráskova úmrtí. Obdrželi jsme ministerský grant. Hlavní redaktorkou je paní doktorka Jaroslava Suchomelová z Brna. Almanach zahrne čtyři odborné statě, mimo jiné stat' prof. Císaře o desetiletí Jiráskových Hronovů po revoluci. Moji stat' České amatérské divadlo v mezinárodních souvislostech. Stat' Dr. Milana Stotzera Jiráskův Hronov a vzdělávání, protože to je podstatná část Jiráskových Hronovů, a zamyšlení Dr. Suchomelové nad některými jevy amatérského divadla, vždyť siť festivalů a přehlídek amatérského divadla se i přes finanční problémy nezmenšuje, ba naopak a další zamyšlení Alois Jirásek a Hronov. Bude k tomu spousta dalších faktografických materiálů.

Bude v rámci Jiráskova Hronova nějaká výstava?

V rámci Jiráskova Hronova se uskuteční výstava kreseb a kresbiček Dušana Grombříka, část mohou vidět návštěvníci letošní Divadelní Třebíče. Neznamená to jenom roční přípravu např. výstavy, ale je to i otázka finančních prostředků, byť tento festival poprvé v historii nejen tohoto festivalu, ale i festivalu neprofesionálního umění vůbec, získal záštitu prezidenta republiky. To skutečně nikdy nebylo, to je naprosto unikum. Má hlavní mediální partnery rozhlas a televizi. Televize bude vysílat jakýsi nabídkový spot asi 14 dní před přehlídkou. Ale nepřesvědčili jsme žádnou firmu od Telecomu přes spořitelnu aby se stala generálním sponzorem. Vlastně veškeré prostředky se skládají z množství drobných sponzorských příspěvků.

Jak budu moci získat vstupenku na Jiráskův Hronov na jednotlivá představení, když nebudu členem Klubu nejen mladých divadelníků?

Kolem 12. června bude znám program. V tuto chvíli jsou známé zahraniční soubory.

V d' ARTAMANU č. 3 budou podány veškeré informace. Pořadatelé Jiráskova Hronova budou po 12. červnu také posílat samostatné informace a bude záležet na rychlosti zájmu.

Děkuji za vyčerpávající informace o letošním jubilejním ročníku Jiráskova Hronova.

S Lenkou Láznovskou hovořil pok.

K výstavě Dušana Grombiříka

Před oponou, za oponou a před nápočdní boudou.

Klub režisérů SČDO spolu s autorem (rovněž členem KR) Dušanem GROMBIŘÍKEM připravili výstavku jeho kreseb a karikatur z divadelního prostředí s podtitulem „Z ochotnického skicáře“.

Dušan Grombiřík (nar. 1934 v Kyjově) je sice původní profesí důlní technik, ale jinak je znám coby herec, režisér a scénograf ze záliby na jedné straně a také jako kreslíř a malíř na straně druhé už už profesionální.

Ochotnickému divadlu věnuje velkou část života a vskutku se o něm dá říct, že už „od dětských let“. Divadlu se věnoval ve škole, v domovské dědině i na vojenské prezenční službě. V r. 1957 vystupoval na hronovských prknech s vojenským souborem z Českých Budějovic s Baladou z hadrů a obdržel cenu za herecký výkon v roli Jehana. Pak působil načas v Kyjově, aby natrvalo zakotvil v Hodoníně. Posléze zde i starostoval. Po splnění této role se od politiky vrátil do party lidí „taky praštěných kulisou“. Jeho comeback byl zdařilý. S Divadélkem z kufru připravil jako režisér, autor písni, scénograf a výrobce loutek Zvědavé slůně od Niny Cassianové. Jejich vystoupení letos na hanácké přehlídce v Němčicích n. Hanou bylo velmi úspěšné.

Kreslení se Dušan věnuje málem od okamžiku co vzal do ruky tužku.

Záběr a témata jeho kreseb jsou různá. Je účastníkem několika vybraných soutěží i v zahraničí. Uspořádal několik výstav svých prací. Teď chystá jednou v Lucemburku. Jeho kresby mají jedno společné:

nadsázku a laskavý humor.

Kresby divadelní se rodí různě. Na přehlídkách, v divadelních diskusních klubech, ze zážitků z viděného i zkoušeného. Je z nich zřejmá důvěrná znalost prostředí. A jako každé dobré umění mají potřebnou zkratku a využívají znalostí kontrastu jako prostředku jejich humorného ladění. Stačí si pozorně všimnout oč jsme na divadle přišli když jsme se zbavili nápočdních budek.

Soubor vybraných 47 divadelních kreseb a většinou karikaturních portrétů vtělil do knížečky „Před oponou, za oponou ... z ochotnického skicáře Dušana Grombiříka“ (K dostání ve stánku ARTAMA), věnoval ji ke kulatým výročí 70. JH a 30. KDP. Kdo ví, zda za pár let nevznikne i něco k DT, neboť Dušan Grombiřík je na přehlídce přítomen i se svým skicákem.

- pal.

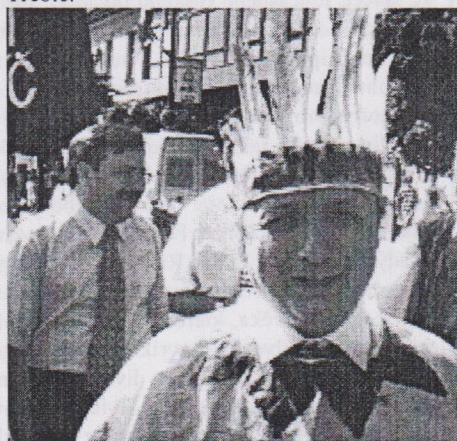

TEXT POD OBRAZEM:

DORAŽ TO, EFENDI, A PADEJ NAHERU!
ZA PĚT MINUT JDEŠ NA SCÉNU...

INDIÁNSKÉ OKÉNKO

Ředitel Divadelní Třebiče a zároveň náčelník Velká huba Jaroslav Dejl nám poskytl zdravici indiánského kmene Beniků, který byl přednesen na slavnostním zahájení národní přehlídky. Kajúdo kondo kondo Divadlo žije žije Kajúdo kondo Divadlo žije A tuda tuda tů a bude bude fajn A tuda a bude Kajúdo kondo Divadlo žije Kankala ku-ku-ku dopadne dobře dobře dobře Kankala ku dopadne dobře Kajúdo kondo, kakondo kondo Divadlo žije, bude žít, žije Kankala ku dopadne dobře Kmen Beniků volně podle prof. Ladislava Nováka; český překlad J. D. - speciálně pro Divadelní Třebič.

Redakce si dovolila pod laskavým dohledem náčelníků Velké Huby a Velké Křoviny pokřtí některé další náčelnice a náčelníky Lenka Láznovská Ajta Hušhuš Aleš Bergman Lámajičí Srdce František Zborník Zborcená Volba Vladimír Zajíc Běžící Slech Karel Zmrzlý Značující Střechýl Milan Schejbal Stepující Šibřinka Milan Strotzer Vařící Kafe Marek Buš Velká Křovina

STŘÍPKY

Redakce Zpravodaje vyhlašuje výběrové řízení na zastupování v redakci po dobu konání Pivních slavností, t.j. pátek až neděle. Vzhledem k očekávanému zájmu bude provedeno losování všech došlých obálek (každá bude předem pečlivě prohlédnuta a některé přednostně upřednostněny). Vzhledem k náročnosti výkonů ve Zpravodaji bude zajištěna i záložní posádka. Redakce věnuje nové i záložní redakci stravenky a vzdá se nároku.

♦

Lumpaci Gutenbergus opět v akci

Kdyby byl Stochov co je Tachov, bylo by to oukey. Ale protože je za vodou, za voděnkou studenou, je to jinak. A tak rozvzpomenou se ztěží kde tenhle Stochov leží.... I redakce už ví.

♦

Bližší kniha než kabát

Půjďte-li na divadelní představení do Národního domu z Karlova náměstí, vystoupáte po schodišti dvě patra. V prvním patře najdete diva-

delní pokladnu, o patro výše před divadelním foyer by měla následovat divadelní šatna, kde gentlemani pomáhají dámám z norkových kožíků, aby pak sami sobě pomohli z cylindrů, dlouhých úzkých šálů a elegantních plášťů.

Protože si však amatérští divadelníci na takové měšťácké zlovy nepotrpí (nebo možná proto, aby si na ně nepotrpěli) jsou v době, kdy Třebiči panuje přehlídka, kabáty nahrazeny knihami. Místo paní šatnářky vám paní Karnoldová jménem Artamy nabídne široký sortiment publikací s divadelní tematikou. Jak říká vedoucí této improvizované prodejny, nejedná se jen o vydavatelská díla z Artamy, jsou tam knížky z IPOSu, Amatérské scény, z Achátu, Divadelního ústavu, z Pražské scény a z DAMU. Mezi nejprodávavější obory patří dramatika, divadelní hry, herectví, z nových věcí se hodně prodávají Cesty českého amatérského divadla.

Paní Karnoldová, která sem přijela z Rakovníka, takto putuje s odbornou literaturou, nabízenou Artamou, po všech národních přehlídkách v českých zemích. Na poslední otázku, kdy lidé nejvíce u ní nakupují, odpověděla: „Nejvíce lidé nakupují na počátku přehlídky, dokavad mají peníze, a nebo je to na konci přehlídky pokud jim zbudou.“

-TS-

♦

Rodí se Místopis, pomozte!

Víc než stovka spolupracovníků v jednotlivých okresech se pokoušela soustředit základní stručné informace o historii českého ochotnického divadla, jevu, o němž tvrdím, že nemá obdoby na celém světě. Dnes už leccos víme o neuvěřitelné hustotě míst, ve kterých se ochotnické divadlo, zvláště v druhé polovině 19. století a v první polovině 20. století pěstovalo, o počinech jednotlivých spolků a souborů, o trampotách s jakými proplouvaly bouřemi druhé poloviny století dvacátého. Za pomoci archivů, muzeí - ale hlavně obětavých pamětníků, skládáme střípky informací, které by neodvratně mohly být zapomenuty.

Běda! Archivy zrušených kulturních zařízení zvláště v posledním půlstoletí (hanba, že stejně za totáče jako v posledním desetiletí!) šly často do stoupy. Spolkové archivy jsou většinou ztraceny, nebo není toho, kdo by je prostudoval. A tak soustředěné informace bezpochyby mají povážlivé díry.

Využíváme proto možnosti trebičské divadelní sešlosti a pokoušíme se doplnit, co jen se dá.

Oslovili jsme proto také zástupce souborů, které zde hrají, aby pomohli hesla o jednotlivých místech doplnit. Znovu a znovu vyzýváme všechny účastníky (zatím jen s nepatrným úspěchem) přijďte nahlédnout do hesla o vašem městě, o souborech, které znáte, nebo ve kterých jste pracovali. Týká se pochopitelně i členů poroty, i jednotlivých členů souborů, i náhodných návštěvníků.

Pomozte také vy. V klubovně č.12 Národního domu je připraven počítač nabitý skoro dvěma tisíci stránkami informací o jednotlivých místech. V určených hodinách tam najdete Místopisem posedlého Valentu, kterému nezbude nic jiného, než aby vás lovil po chodbách a k počítači dovlekl.

Až se nad stránkami Místopisu asi za rok budete zlobit na to, co v něm chybí a co je v něm špatně, vzpomeňte si na tuto chvíli.

Jiří Valenta

CO PRIPRAVUJE KLUB

REZISERU

trideceti nazvali **Podzimní koncert aneb Až se zima zepál, nebude se bát.** Italský dramatik **Alido Nicolaj** se narodil 15. 3. 1920 ve Fossanu (Cuneo). Jeho dramata jsou převážně satirou na rodinné vztahy; některá se blíží absurdnímu dramatu – např. *Svět vody* z r. 1962, *Cerní jako kanáři*. Ona ona, *Monology* a další.

Nicolaiovy hry jsou vyhledávány zejména proto, že dávají hercům příležitost se blízkout – a to je i případ „Podzimního koncertu“.

Divadelní studio E. F. Buriana z Tanvaldu nastudovalo detektivní hru **Patricka Hamiltona** **Plynové lampy.**

Patrick Hamilton (nar. 17. 3. 1904 v Hassocks, zemř. 23. 9. 1962 v Sheringhamu). Anglický prozaik a dramatik, proslulý svou schopností zachytit atmosféru a také znalec Cockney dialektu, kterým se mluví v londýnském East Endu. Známým se stal svým románem *Craven House* z roku 1926. Jeho hry byly úspěšně hrány na jevišti a některé z nich se staly základem pro filmové zpracování. V roce 1948 natočil *Alfred Hitchcock* svůj první barevný film *Rope* (Provaz) podle stejnojmenné Hamiltonovy hry – z jeho strany šlo o ojedinělý experiment, protože film byl natočen bez přerušení záběrů.

Hra **Plynové lampy** měla velký úspěch v divadle a byla zfilmována dokonce dvakrát – poprvé v roce 1944 s herci *Ingrid Bergmanovou* a *Charlesem Boyerem* v hlavních rolích a podruhé v roce 1952 pod názvem *Angel Street*.

PRÍHLÁŠKY

Máte-li zájem zúčastnit se letošního Jiráskova Hronova jako účastník Klubu (nejen) mladých divadelníků, vyplňte přihlášku (která je obsažena v časopise d'ARTAMAn 2/2000, jenž je možno zakoupit v improvizované prodejné divadelní foyer divadla v Národním domě) a podešlete ji na adresu ARTAMA nepodceňte!
9.6.2000. Loňská i předchozí skutečnost rekordních počtů účastníků Klubu napovídá, že je záhodno zaslat přihlášku co nejdříve.

K účasti v K(n)MD se hlásíte pouze na přihláškách otištěných v časopise Amatérská scénica 2/2000, v příloze d'ARTAMAn.

Podrobnější informace a odpovědi na dotazy, týkající se Klubu (nejen) mladých divadelníků při 70. Jiráskově Hronově vám poskytne dr. Milan Strotzner na tel. čísle prazské Artamy 02/61215684-7.

DNES UVIDÍTE

inenciaci souboru **PIKI Volyně**. Shodou okolností nebo možná řízením osudu uvidíme volynské divadelníky na DivadelníTřebiči už počtvrté - stejně jako soubory z Blanska. Přerova Hradce Králové. Tentokrát do Třebiče přivezli inscenaci oblibené komedie **Oscara Wilda Jak je důležité mít Filipa**.

Oscar Wilde (nar. 16. 10. 1854 v Dublinu, zemř. 30. 11. 1900 v Paríži) - irský dramatik, prozaiik a básník. Ve své dramatické tvorbě najdeme nejčastěji pracem se vytvořila svou jazykovou brilantnost a mistřím stylém.

Komedie **Jak je důležité mít Filipa** je poslední Wildivou dramatickou prací a zaujímá v jeho tvorbě výjimečné postavení. Pro výstavbu hry Wilde převzal ustálený model salónní společnosti komedie. Osobitost komediálního účinku není však v zápletky a prudkých situacích zvratach, nýbrž v živém, duchaplném a elegantním dialogu, plném aforismů, epigramů, bonmotů, chytřivě ironie a úsměšků. V zábavném gejziru chytřého vtipu, kterým srší všechny postavy, ať jde o sluhu nebo gentlemana, je slyšet vlastní hlas dramatika, londýnského estéta a dandyho, mistra sarkasmu, jazykového šermu a lehkavého espritu.

Oblibené motivy a postupy sentimentální literatury a společenské salónní dramatiky jsou dováděny do absurdní krajnosti. Komedie převracené traktuje dobové mravy, mínění a názory, jež panovaly v lepších vrstvách pozdně viktoriánské Anglie na sklonku století.

Už při své premiéře byla nadšeně přijata a nového zpracování francouzským dramatikem J. R. Burkharda Bunbury (1965) a východiskem komediografie. Stala se předlohou pro muzikál a zkomediování. Stala se předlohou pro muzikál a zkomediování. Stala se předlohou pro muzikál a zkomediování.

Divadlo Jesličky z Hradce Králové reprezentuje na národní přehlídce soubor Senior club, který nastudoval známou a oblíbenou hru **Aldo Nicolaj**, která je u nás uváděna pod různými názvy (např. Tři na lavici, Tambor) a kterou Anouilhem.

POZVANKY NA DIVADELNÍ
FESTIVALLY A PŘEHLEDKY
70. JIRÁSKŮV HRONOV
a jeho klub (nejen) mladých divadelníků
10. - 19. 8. 2000

Program 70. Jiráskova Hronova 2000, II. Festivalu Sítědovropské sekce AITA/IATA a zároveň české mezinárodní přehlídce amatérského divadla v tomto období krysaližuje na národních přehlídkách v různých družích, žánrech a oblastech amatérského divadla. Jeho zahraniční část je již určena a známa. Uvidíme 8 souborů a jejich inscenací z Francie, Litvy, Německa, Nizozemí, Ruska a Slovenska. Z České republiky pak dalších 10 - 12 inscenací, respektive programových bloků. O účasti souborů z ČR rozhodne 8. června programová rada Jiráskova Hronova (dále jen JH) a poroty národních druhových přehlídek.

Chcete-li navštívit lesemní stánek Hřivov a prožít jej aktivně ve společnosti lidí spřízněných a zároveň a divadlo, vezměte do rukou tužku a dár, a zapište si v něm 10. - 19. srpen 2000, a připojte heslo: **Klub (nejen) mladých divadelníků JH. mladých divadelníků JH.**

Klub (nejen) mladých divadelníků - to je příležitost pro zájemce o divadlo z nejmladších, ale nejen o ně. Letos se otevírá opět všem bez ohledu na věk. Přesto tu jedno věkové omezení je: zúčastnit se mohou všichni, kdož k 10.8.2000 dovršili patnáct let věku. Přijetí účastníků mladších 18 let bude podmíněno souhlasem jejich rodičů.

Klub (nejen) mladých divadelníků bude pracovat v těchto skupinách - seminářích a dílnách, (uvádíme pouze názvy seminářů a dílniček - více viz D. ARJAMAN 2/2000 - pozn.red.)

A: Základní abeceda divadla, Václav Špírl
C: Cesty k jevištnímu tvaru dětského nebo středškolského divadla, Roman Černík

D: Dramatizace nedivadelního textu, Jožel Krasula
DNZ: Příprava divadelní inscenace, František Zborník
J: Jevištní řeč, Regina Szymiková
KPR: Kurz praktické režie, Kateřina Fixová, František Štěpánek, Vladimír Dědek
N: Divadlo jako "situace situací o situaci"

Ales Bergman
P: Pantomima a pohybové divadlo (vedeno
v anglickém jazyce), Michal Hecht

PC: Problemový club, Jan Čísar, Michal Dočekal, Karol Horváth, Vladimír Zajič, Jan Zavarský

R: Divadelní režie jako schopnost přeci a vizualizovat, Rudolf Felzmann

Z: Škaredý zjev, Radovan Lipus

Účastníkom Klubu (nejen) mladých divadelníkov, ktorí sa spokojí s hromadným ubytovaním vo vlastných spaciach pytlích a na vlastných karimatkách v priestoroch hromových škôl, umožní organizátori festivalu realizovať pobyty v najľahších možných cenových reláciách. T. j. u seminárov A a PC a 1.700,- Kč u všetkých účastníckych seminárov a 1.500,- Kč u seminárov A a PC a 1.700,- Kč u všetkých ostatných seminárov a dlhen.

Svaz bilancoval za rok 1999 a dále

Svaz českých divadelních ochotníků ke konci roku 1999 na svém předsednictvu v Praze bilancoval svou činnost za uplynulý rok. O některých akcích jsem informoval ve Zpravodaji již v loňském roce. Řada z nich se však uskutečnila v mezidobí Divadelní Třebíče a tak vzniká jakási dílčí bilance SČDO květen 1999 - květen 2000.

Ve Vysokém n. Jizerou v říjnu skončil XXX. ročník Krakonošova divadelního podzimu jako Národní přehlídky venkovských souborů. Do programu Jiráskova Hronova 2000 byla nominována nejúspěšnější inscenace Divadelního spolku Vojan Libice n. Cidlinou: Miroslav Horníček - Dva muži v šachu.

V řadě čestných uznání a cen také byli režisér této hry - Vladimír Dědek a představitelé ústředních postav - Martina Kubičková, Helena Vondrušková, Jiří Hlávka a Jaroslav Vondruška. Na konci přehlídky předseda poroty prof. Jan Císař konstatoval, že „... letošní ročník, již třináctý KDP, potvrdil vývojovou tendenci a vlastně znovu určil jasné své postavení mezi všemi ostatními národními divadelními přehlídkami amatérského divadla“.

Klub režisérů SČDO - o němž bude řeč v následném Okénku - připravil a realizoval dva semináře, a to jak na Jiráskově Hronově (Analýza vybraných představení), tak na KDP ve Vysokém n. Jizerou (Jevištní řeč). Obě akce účasti frekventantů potvrdily rostoucí zájem o vzdělání mezi amatérskými divadelníky. Ten se projevil i při přípravě akce dálkového vzdělávání amatérských režisérů. Ta však, bohužel, se kryje s obdobím striktního omezování prostředků z možných grantů a tak realizace této formy vzdělávání se oddaluje.

SČDO vyhláší co dva roky soutěž jednoaktových her. Přípravě a výběru v místech celé ČR byla věnována pozornost jak v r. 1999, tak počátkem roku 2000. V současné době je výběr uzavřen a stanoven i program přehlídky, která se za vstřícného pochopení místních organizátorů a garantů uskuteční 26. - 28. května (týden po Divadelní Třebíči) jako NP v Holicích v Čechách v kulturním domě města Holic. Blíže o přehlídce v některém z dalších „okének“.

Tradiční soutěž v monologiích a dialogích POHÁREK SČDO se uskutečnila jako memoriál Zdeňka Kokty již po 28. vyvrcholením NP v Olomouci 15. dubna 2000. Stejně jako v předchozích ročnících postup na NP se uskutečnil z 8 oblastních soutěží (včetně Kandrásku), v nichž se představilo více než 250 soutěžících. NP v Olomouci se organizačně ujal DS KS z Velké Bystřice k všeobecné spokojenosti.

V jednotlivých kategoriích zvítězili: monolog ženy - Hana Sovová s Ester z Otčenáškovy hry „Romeo, Julie a tma“, monolog muži - Dušan Zakopal s Brusconem z Bernhardova „Divadelníka“, dialog - L. Panenková a J. Doležal ze hry F. Mitterera „Na odstavné koleji“. Zvláštní ceny byly uděleny Miroslavu Kučabovi za jevištní řeč, Pavlu Ondruchovi jako mladému talentu a Petře Nedvědové za dramaturgickou objevnost (K. Sidon „Třináct oken“).

Pro zbývající období roku 2000 a počátek roku příštího stojí SČDO před úkolem jak za stavu omezených prostředků zvládnout plánované akce.

Stěžejní pozornost bude věnována vyhlášeným soutěžím - NP venkovských souborů a Pohárek - a pravidelným seminářům v rámci vzdělávání - JH a KDP. Na další, dříve uskutečňované dílčí semináře zřejmě nebudou finance.

SČDO se také podílel jako spolupořadatel na řadě krajských přehlídek, které předcházely letošní Divadelní Třebíči. Lze jen doufat, že všem souborům se zde povede neméně tak jako v domácím prostředí.

I letos SČDO věnuje tři drobné ceny pro úspěšná vystoupení souborů či jednotlivců na návrh poroty. SČDO přeje hodně zdaru letošní Divadelní Třebíči, účastníkům pak řadu nevšedních a inspirativních zážitků, pořadatelům plno energie a velkou výdrž a souborům ZLOMTE VAZ!

Dušan Zakopal, místopředseda SČDO

CO PŘIPRAVUJE KLUB REŽISÉRŮ *pokr. ze str. 5*

v českém či slovenském jazyce. Mohou ho navštívit i ti, kteří budou v Hronově jen několik dnů a chtějí si konfrontovat své názory s jinými. Seminář bude vždy dopoledne a odpoledne mohou účastníci navštívit Problémový klub, kde se doví další poznatky i o ostatních inscenacích. V rozborovém semináři si vstupní slovo zase připraví členové KR SČDO a rozbor probíhá podle metodiky ověřené na předchozích seminářích minulých let.

Seminář na Krakonošově divadelním podzimu ve Vysokém nad Jizerou se v loňském roce uskutečnil již po osmé. Zde mají semináře dělný charakter a ten v říjnu 1999 se zabýval formou praktických cvičení jevištní řeči. Vedoucí lektorkou byla prof. Musilová. Účastnilo se ho celkem 17 osob. Pro veřejnou prezentaci bylo připraveno krátké pásmo s cílem připomenout XXX. výročí KDP, které bylo poято v rámci výuky jako mluvní cvičení.

Pro rok 2000 se uvažuje znovu se seminární dílnou, jejímž tématem by mělo být: práce s hercem - řešení dramatické situace (analýza, výstavba, podíl postav a aranžmá). Bližší informace budou sděleny v d'ARTAMAnu.

V minulém období také KR SČDO vydal příležitostně metodické listy:

- Soutěž jednoaktových her (informace o přehlídce a dramaturgická doporučení)
- N-tero pro dramatizaci literární předlohy pro děti - zpracování pohádky (závěry ze semináře z KDP 1998)
- Základní kriteria hodnocení a práce poroty při soutěži POHÁREK SČDO (aktualizace hodnocení z r. 1991 rozšířená o výstup s loutkou, určeno oblastním porotám a autoreflexi interpretů)

Bližší informace o Klubu režisérů i připravovaných akcích, případně o přihlášení se na některou z nich, zde na Divadelní Třebíči podává autor „Okénka“.

Dušan Zakopal, vedoucí rady KR SČDO

DNES

Pátek 19. května 2000

10.00 hod Velký sál ND
DS PIKI Volyně
Oscar Wilde

JAK JE DŮLEŽITÉ MÍTI FILIPA

13.30 hod Malý sál ND
ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

15.30 hod Velký sál ND
Senior klub divadla Jesličky Hradec Králové
Aldo Nikolaj

PODZIMNÍ KONCERT aneb AŽ SE ZIMA ZEPTÁ, NEBUDU SE BÁT

17.00 hod Malovaný dům
PŘIVÍTÁNÍ SOUBORŮ

19.00 hod Velký sál ND
DS E.F. Buriana Tanvald
Patrick Hamilton

PLYNOVÉ LAMPY

22.00 hod Jeviště velkého sálu ND
ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

ZÍTRA

Sobota 20. května 2000

10.00 hod. Velký sál ND
Ořechovské divadlo Ořechov u Brna
Josef Kajetán Tyl

STRAKONICKÝ DUDÁK

13.00 hod. Malý sál ND
ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

14.30 hod. Velký sál ND
Rádoby divadlo Klapý
Veronika Týcová
na motivy hry Augusta Strindberga
Slečna Julie

O SVATÉM JÁNU, HLEDEJ SOBĚ VRÁNU

16.30 hod. Malovaný dům
PŘIVÍTÁNÍ SOUBORŮ

17.15 hod. Malý sál ND
ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

19.30 hod. Velký sál ND
Divadelní společnost D 111 České Budějovice
Ladislav Stoupežnický
NAŠI FURIANTI

22.15 hod. Jeviště
ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

Zpravodaj IX. národní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Třebíč 2000 • Vydává Městské kulturní středisko Třebíč • Sazba FIBOX • Náklad 200 výtisků